

СТАНОВИЩЕ

на дисертационен труд на тема:

„Особености на подбора и спортната ориентация в спорта“

за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“ на основание на
Заповед на Ректора на НСА „Васил Левски“, № ЗП-370/25.04.2025 г.

Област на висше образование: 7. Здравеопазване и спорт

Професионално направление: 7.6. „Спорт“

Научна специалност: Теория и методология на спортната наука

автор на дисертационния труд: Галимир Митков Томов

Научен ръководител: проф. Цанко Цанков, доктор

Изготвил становище: доц. Мариана Борукова, дн

Данни за докторанта

Галимир Митков Томов завършва НСА „Васил Левски“ през 2011 г. Има бакалавърска степен по две специалности- учител по физическо възпитание и спорт и треньор по баскетбол. През 2014 г. завършва магистърска програма „Сигурност и отбранителна логистика“ във Военна академия „Георги Стойков Раковски“. От 2017 г. до 2022 г. е хоноруван преподавател в катедра „Баскетбол, волейбол, хандбал“. Дългогодишен състезател по баскетбол. От 2017 г. до момента работи като мениджър в предприятие за дезинфекция.

Данни за докторантурата

Галимир Митков Томов е зачислен със Заповед ЗП-162/ 13.02.2017 г. като редовен докторант в област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.6. Спорт, направление Спорт в докторска програма „Теория и методология на спортната наука“ в Национална

спортна академия „Васил Левски“, катедра „Баскетбол, волейбол, хандбал“. Получил е право на защита на дисертационен труд със ЗП-381/19.03.2020 г. Не са констатирани нарушения или пропуски в процедурата по защита на докторската дисертация.

Данни за дисертационния труд, автореферата и публикациите

За много млади баскетболни специалисти е изключително важно да знаят дали е възможно веднага да разпознаят вродените наклонности и талант за баскетбол в един много млад спортист и да го обучават от ранна възраст. В това отношение съществува естествена тенденция за разграничаване на талантите само въз основа на подчертаването на забележителни технически резултати в ранна възраст. Специалистите разсъждават над възприетия подход това да се случва в първите възрастови групи и в тази връзка сред мнозина се очертава мнението, че педагогически целесъобразно би било да се обръща по-голямо внимание на развитието на когнитивните, психическите, физическите и двигателните характеристики през първите години на трениране, а разпознаването на техническо майсторство, като "главна роля" за идентифициране на таланта, да бъде осъществявано в по-късен етап след навлизането на младия спортист в юношеска възраст. Изборът на темата е актуален, с потенциал за широко приложение в медицинската и спортно-педагогическата практика.

Дисертацията е в обем от 172 страници и е структурирана според изискванията за подобни научни трудове. Съдържа увод, изложение на проблема, цел, задачи и методология на изследването, резултати и анализи, изводи и препоръки, библиография и приложения. Направен е цялостен и задълбочен теоретичен анализ, насочен основно към спортната ориентация, както и към подбора на перспективни млади баскетболисти. Библиографската

справка съдържа 131 литературни източника, от които 105 на кирилица , 6 на латиница и 20 интернет източника.

Уводът обхваща три страници, като представя връзката между спортния подбор и реализацията. В първа глава „Теоретични основи на съвременния спорт при подрастващите”, авторът подробно е разгледал научните мнения и заключения по третираните в дисертацията проблеми, а теоретичното представяне на проблема е извършен компетентно, задълбочено и изчерпателно.

Глава втора има класическа структура. Целта на научната разработка е ясно формулирана, изведените шест задачи, насочват изследователската работа в посока, отговаряща коректно на темата на дисертационния труд. Ясно и коректно са описани предмет, обект и контингент. Като съвет към докторанта искам да отбележа, че от години не е прието да се използва думата контингент, тя трябва да бъде заменена с изследвани лица. Използваните методи са добре подбрани, което е предпоставка за изчерпателно разглеждане и изследване на поставения научен проблем, и постигането на целта. Приложената тестова батерия отговаря адекватно на заложената цел на изследване. Приложени са логически и ретроспективен анализи, спортно-педагогическо тестиране и констативен психологически експеримент.

Използван е съвременен математико-статистически инструментариум, включващ: дискриптивна статистика, сравнителни анализ, сигмален метод за оценка, рангова корелация на Спирмън и факторен анализ.

Глава трета е с обем от 45 страници. Последователно са разгледани и описани резултатите от сравнителния анализ на изследваните признаци във възрастов аспект. Определени и сравнени са основните признаци, носещи информация за физическото развитие, физическата подготвеност, технико-тактическата подготвеност, както и признаци характеризиращи някои

психични особености на баскетболистите. Изведена е факторна структура на физическото развитие и специфичната подготвеност по отделните възрасти – 10, 11 и 12 годишни състезатели. Установен е приносът на изследваните признаци към общото ниво на физическо развитие и специфична подготвеност. Представена е Нормативна база за контрол и оценка на физическото развитие и специалната подготвеност на 10-12-годишни български баскетболисти

Теоретичните заключения са подкрепени от графично представяне на изследваните параметри. Дисертацията е онагледена с 46 фигури и 18 таблици, които демонстрират умения от автора при работата със съвременни технически средства.

Изводите и препоръките в края на труда са добре формулирани и обективно произтичат от проведените проучвания.

Докторантът е представил 3 публикации, но само една от тях е по темата на дисертационния труд.

Приложеният автореферат точно и изчерпателно отразява разработеното в дисертационния труд.

Заключение: Предложеният ми за становище дисертационен труд притежава всички достойнства, изисквани за подобен род разработки. Въз основа на изложеното и предвид актуалността на третираната проблематика с убеденост предлагам на уважаемите членове на научното жури да присъдят на Галимир Митков Томов образователно-научната степен “Доктор” в област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт, Професионално направление: 7.6. „Спорт“, Научна специалност: Теория и методология на спортната наука.

02.05.2025 г.

Председател на научно жури
/ доц. Мариана Борукова, ДН/

OPINION

by Assoc. Prof. Mariana Aleksieva Borukova, DSc.

About a Dissertation topic:

‘Body Composition Dynamics in People with Different Levels of Motor Activity
for a Year’

For conferring the academic degree ‘**Doctor**’

Field of higher education: 7. Health Care and Sport

Professional field: 7.6. ‘Sport’

Specialty: Theory and Methodology of Sports Science

Author of the dissertation: Galimir Mitkov Tomov

Scientific supervisor: Prof. Tsanko Tsankov, Ph.D.

Issued an opinion: Assoc. Prof. Mariana Borukova, DSc

General presentation of the Ph.D. student

Galimir Mitkov Tomov graduates from NSA “Vassil Levski” in 2011. He has his Bachelor’s degree in two majors– Physical Education and Sports teacher and Basketball coach. In 2014 he graduates from the master’s program „Security and Defense Logistics“ in Military Academy „Georgi Stoykov Rakovski“. From 2017 up until 2022 is an honorary teacher of the department “Basketball, volleyball, handball“. Long-term basketball player. From 2017 until now works as a manager in a disinfection company.

Data on the Ph.D. program

Galimir Mitkov Tomov is credited under Ordinance ZP-162/ 13.02.2017 as a full-time Ph.D. student in the field of higher education 7. Healthcare and sport,

professional field 7.6. Спорт, Sport in the Ph.D. program ‘Theory and Methodology of Sports Science’ at the National Sports Academy ‘Vassil Levski’, department “Basketball, volleyball, handball“. He was given the right to dissertation defense with ZP-381/19.03.2020. No procedure violations or omissions were found in the Ph.D. program.

Data on the dissertation, abstract, and publications

For many young basketball specialists, it is extremely important to know whether it is possible to immediately recognize the innate inclinations and talent for basketball in a very young athlete and train him from an early age. In this regard, there is a natural tendency to distinguish talents only based on highlighting remarkable technical results at an early age. In this regard exists the tendency to distinguish talents solely on the basis of highlighting remarkable technical results at an early age. Experts reflect on the approach taken to have this occur in the early age groups and in this regard, the view has emerged among many that it would be pedagogically expedient to pay more attention to the development of cognitive, mental, physical and motor characteristics in the early years of training, and that the recognition of technical mastery, as the “main role” for talent identification, should be carried out at a later stage after the young athlete enters adolescence. The choice of the topic is topical, with potential for wide application in medical and sport-pedagogical practice.

The dissertation falls within the range of 172 pages and is structured following the requirements for such scientific works. Contains introduction, statement of the problem, goal, tasks and methodology of the study, results and analyses, conclusions and recommendations, bibliography and applications. A comprehensive and in-depth theoretical analysis has been made, mainly focused on the sports orientation, and selection of promising young basketball players. The bibliographic reference

contains 131 literature sources, 105 of which are in Cyrillic , 6 in Latin alphabet and 20 internet resources.

The introduction covers three pages while presenting the connection between sports selection and realization. In the first chapter "Theoretical foundations of modern sports among adolescents", the author has examined in detail the scientific opinions and conclusions of the presented in the dissertation problems and the theoretical presentation of the problem is carried out competently, thoroughly and comprehensively.

Chapter Two has a classic structure. The objective of the scientific work is clearly formulated, the six tasks outlined guide the research work in a direction that correctly corresponds to the topic of the dissertation. The subject, object and researched people are described clearly and correctly. As advice to the author, I would like to point out that for years the use of the word contingent has not been accepted, instead it's supposed to be replaced with researched people. The used methods are well selected, which is a prerequisite for a comprehensive examination and research of the scientific problem and the achievement of the goal. The applied test battery competently meets the set goal of the study. Logical and retrospective analyses, sports-pedagogical testing and a ascertaining psychological experiment were applied.

Modern mathematical and statistical tools were used, including descriptive statistics, comparative analysis, signal estimation method, Spearman's rank correlation and factor analysis.

Chapter three has a volume of 45 pages. The described results of the comparing analysis of the researched signs in the age aspect are examined consequently. The determined and compared basic signs, which hold information

for physical development, physical readiness, technical and tactical readiness, and also signs which characterize some psychological features of the basketball players. A factor structure of physical development and specific fitness was derived for individual ages – 10-, 11- and 12-year-old competitors. The contribution of the characteristics studied to the general level of physical development and specific fitness was also established. A Normative base for control and assessment of physical development and special preparedness of 10-12-year-old Bulgarian basketball players is presented.

The theoretical conclusions are supported by the graphic representation of the parameters researched. The dissertation contains 46 figures and 18 tables, which demonstrate the author's ability to work with contemporary technical resources.

The conclusions and recommendations are well formulated and objectively come from the conducted research.

The author has presented 3 publications, but only one is related to the dissertation.

The attached abstract accurately and comprehensively reflects what was developed in the dissertation.

Conclusion: The dissertation work presented to me for professional opinion has all the merits required for such work. Based on the above-stated and given the topicality of the considered topic, I strongly suggest the venerable Scientific Jury confer on Galimir Mitkov Todorov the academic degree 'Doctor of Science' in the field of higher education 7. Healthcare and Sport, professional field: 7.6. Sport, specialty 'Theory and Methodology of Sports Training'.

02.05.2025

Chairwoman of the jury

/ Assoc. Prof. Mariana Borukova, DSc. /